

**Eodem die passio s^ci ce-
sarii martiris Caplin**

Tempore q^o
claudius
matrē suā
necavit gla-
dio furore
arceptus.

uctoritate per totū orbē diuisi-
gavit: vt oēs q^o a cultum deoz
recederēt aut acerrimis suppli-
cis interiret v^l ad vsueta sacri-
ficia rediret. **F**ictū ē at^q p^o p^o p^o
cuis o^omb^o inotuit. tēpore ip^o
ent firmi^o quidā p^o p^o p^o au-
tatis cāpanie cū vocabulum
terrācina. qui demoniaco ifla-
tus spū. suadebat ignavis et
t^o p^o p^o p^o et veri dei noticiā
nō habentibus. vt p^o p^o rem-
pub: nomē sibi a^o s^o s^o au-
deluatis et audacijs: p^o p^o p^o
sq^o illis varia deliciarū et orna-
mētorū genera. vt illis delectati
acceptis thesauris et ornamē-
tis equorū et armis belligera-
torū p^o p^o p^o et p^o p^o p^o se
margerēt: quasi h^o crudelitatis
genere suo sanguine suo patriā
sāficiantur. **H**oc at^q faciebat p^o
singulos ānos die kalēdarū
ianuariarū quasi p^o salute rei-
pub. et p^o p^o p^o. et quasi i lau-
dē eoz: q^o in ciuitate terrācina
manebat. **E**t erat quidā iuue-

nus speciosus erat erat i ciuitate
illa noie lucian^o: qui delicijs et
lasciujs nutrebat^o ad die kalē-
darū ianuariarū ad ierfectionē
suā. Venies at^q cesarius diacon^o
ex affrica i eādē ciuitate que vo-
cāt^o terrācina: vidit iuuenem
transeūtē speciosū noie lucianū
Tue cū vidisset. interrogauit
cūes eusdē ciuitatis quid nā esset
v^l significaret hic ornatus
Qui respōdētes ad ierfectionē
inquit suā ē ornatus. **Q**uib^o
beatus cesarius dixit x^o p^o p^o
omnipotēte vos diuio. vt dicatis
m^o v^l x^o qua cā. v^l q^o c^o c^o
ipsa **E**t dixerūt eia nutrebat
h^o quomō sibi placet: octo vel
ser mētib^o. **E**ratō vero tēpore
armat^o et ornatus ascendit i
mōtē mariniū: et arcepto equo
pro salute rei. pub. et p^o p^o
et ciuū salubritate. et vt nomē
habeat glē. ip^o se p^o p^o p^o
Quius corpus cū grandi honore
colligit^o. et ad templū p^o p^o
apollonis. et i cadio cōsumitur:
et cineres eius i templo p^o salute
rei. pub. et ciuū reconditur
Tūc cesarius diaconus audicō
hoc salus dixit i o^o ifelices qui
traditis auās inocētū i p^o p^o
diaboli: vt nec hic nec i futuro
vita eterna iuenire possitis.
Et erat beatus cesarius i eādē
ciuitate occultus. v^l p^o ad die

puniri. Respondit cesarius
 diaconus: nō me dimouent
 pene tue. sed vos dimouebūt
 eterne. que vos torquere ha-
 bent impetū. **A**contius cō-
 sularis dixit: canis ad sacra-
 tiffimū tēplū apollonis. **T**ūc
 eū leōtio ad tēplū: cesarius
 vinctus ducit an̄ eius carpe-
 tū. **E**t cū appinquaret ad tē-
 plū: cesarius diaconus ma-
 nibus ligatis ī medio mili-
 tū dixit: dō pō dñi n̄i ih̄u x̄
 qui es ī eternū et cui oīa nota
 sūt: noli me derelinquere. sed
 respice sperantē in te. **E**t cū h̄
 dixisset subito ruit tēplū. et
 cecidit pōtifficē firmīnū. **H**oc
 audiens luxurius p̄mus a-
 uuitatis: cūcūrit clamās et
 dicens: cōsularis audi cesariū
 p̄fidū: p̄muis magias d̄sonā-
 tē. **A**contius d̄solaris dixit. cog-
 nouim. **E**t dixit ad cesariū
 diaconū: hodie ī te exardescat
 ira mea. **T**ūc cesarius respon-
 dit: nec te nec p̄cipē tuū ti-
 meo: q̄ sicut dixisti ira tua
 exardescat. et cito euanescat:
 et cū mortui fueritis ulterius
 potestātē nō habebitis. **T**ūc
 luxurius d̄sulari clamabat
 dicens: audis cesariū iūria
 p̄cipū sermocinatē: et adh̄
 eū nō extinguis. **D**ixit at

cōsularis ad luxuriū: quā
 debet puniri sc̄tētia. **L**uxu-
 rius dixit: p̄mū quidē con-
 gregetur d̄nis ordo ciuitatis
 ī eodē loco ad tēplū ubi eius
 claruit magna ars. **D**um
 vero reuocatus fuisset ad tē-
 plū eiecto corpore firmīni pō-
 tifficis: sic alloquitur luxuriū
 populū. **E**cce cognoscite p̄fidū
 hominē: qui nec deos timet nec
 hominē v̄l p̄cipē. quin etiā
 et homicidiū fecit. et ic̄tātatiōb̄ suis
 tēplū antiquitatis destruxit.
Tūc clamabat b̄tus cesarius
 dicens: audite fr̄s: si iustū est vt
 hō timeat. magis quā deus
 creator om̄iū rerū. et ī morte
 sanguinis hominū purificet
 ciuitas ūra: vos iudicate. **N**ō
 dimoneo caritatē v̄rām vt pe-
 nitētiā agat vnusquisq̄ v̄rū
 de sanguine īnocētū quē effu-
 distis: et timeatis dñm ih̄m
 xp̄m dei filiū et credatis ī eū.
Tūc clamabat oīs populū:
 dicens: bonus hō iusti loquitur.
Tūc luxurius tulit eū de me-
 dio populi et iterū reclusit eū:
 fuitq̄ ī custodia āno vno et mēse
 vno. **E**xempto vero tēpore. iussit
 eū luxurius eici de custodia
 et mittēs ad leōtū d̄sularē. cō-
 suluit qualiter eū extingue-
 ret. **F**iat vero cesariū de custo-

dia maceratus et tectus ca-
pillis suis: quia nudus erat. An-
gelus enim domini die noctas custo-
diebat eum. Tunc enim adduxerunt
eum in medium forum. Qui cum igre-
ssus fuisset forum: dixit ad mi-
lites qui eum colligatum tenebant: et
modicum rogo relaxate me ut
gratias referam domino meo ihesu christo:
qui me dignatus est socium esse
seruorum suorum. Et subito ca-
dens in terram: adorauit dominum
dicens: domine deus patris domini nostri ihesu
christi: ostende nobis misericordiam
tuam. Et eadem hora facta est lux
sicut coruscatio: et perierit ce-
sarium diaconum. Videns autem hoc
leontius consularis: cepit voce
magna clamare. Verum dominus deus
est quem predicat cesarius. Et hoc
dicens misit se ad pedes eius:
et exuens clamidem suam induit
ea beatum cesarium: et rogare
cepit coram omni populo ut bap-
tizaretur. Qui dixit cesarius:
crede tantummodo: et videbis lumen
splendidum. Et accepta aqua: bap-
tizauit eum in nomine patris et filii et
spiritus sancti. In ipsa hora venies iuli-
anus presbiter dedit ei corpus
et sanguinem domini nostri ihesu christi:
et cum precepisset omnia sacramenta
legis. orauit beatus iulianus
super leontium. et expleta oratione:
cum gloria leontius tradidit spiritum

Tunc luxurius tenuit iulianum
presbiterum et cesarium dia-
conum: et dedit sententiam in eos
ut ambo in sacrum missi in ma-
re precipitarentur. Corpus autem
leontium collegerunt vxor et filii
eius: et sepelierunt eum iuxta
ciuitatem in agro suo. in. kl. nouem.
Alia autem nocte post triduum cum
duceretur ut precipitatio mergeretur
in mare: beatus cesarius dixit
ad luxurium: me quidem aqua
que me regenerauit quasi
filium ex se renatum suscipiet:
ut ipsa me modo martyrem faciat.
Vna cum patre meo iuliano. que
me antea fecerat christianum. Te
autem luxuri hodie comedet
coluber: ut cognoscat omnes hy-
patra que viduat dominus sang-
uinem seruorum suorum et virgi-
num quas tu ignibus cocie-
mastis: et me quem ad libitum
tuos in aqua mari missisti.
Interea in sacrum missi beatus
iulianus et sanctus cesarius diaconus:
precipitati sunt in mare. Sed eodem
die quo mersi sunt. in luttus
eos vnda reiecit: vbi etiam
iacebat luxurius torrensurgidus
a serpente percussus. Ipse
enim luxurius ibat sedens equo
ad villam suam ut pranderet:
et quoniam festinabat ad praedium
cum equo solus precessit. Igitur

cū iuxta arbore p̄teriret fa-
 cte nequicia sua sic euenit
 ei vt coluber p̄ caput eius in
 collū et capiatū tunice eius
 inter tunica et ventrem eius
 dilaberet: et latera eius mor-
 sibus laniaret. ita vt p̄ ven-
 tre vsq; ad cor eius p̄ueniret.
Iacens at̄ totū timidus: tū
 antequā exspiraret vidit oca-
 lis suis psallentes et cū hono-
 re dignissimo corpora scōrū
 iuliani p̄bri et cesarij diaco-
 ni auferētes. **Q**uod ip̄e luxu-
 rius videns: antequā exspi-
 raret clamabat. **C**orpora vero
 scōrū martyriū collegit q̄dā
 seruus dei q̄ cū ipsis habita-
 uerat: et sepeliuit noctu iux-
 ta terracianā ciuitatē sub die
 kalend' nouēbr'. **P**ost dies at̄
 quinq; iuentus ē et ip̄e seruus
 dei noīe eusebius ī eodē loco
 vbi posuerat beatos marty-
 res: ieiunās et orās dnm̄ et
 psallens. **H**oc dū multi vide-
 rēt occurrebāt b̄to eusebio
 de ciuitate terraciana. q̄ loci
 ip̄e ciuitatē erat: et multi cō-
 uertebāt et baptizabātur a
 felice p̄bro. **H**oc audiēs leo-
 cius filius leōcī consularis
 frenēs de morte patris sui mi-
 sit milites et tenuit felicem
 p̄br̄m et eusebiū monachū:

et iussit vt ī cōspectu ciuū addu-
 cerentur ī forū. **E**t sedēs cū ma-
 ioribus ciuū sic loquit̄ ad eos
 et dicit nobis serui estis aut inge-
 niū? **R**espondit felix p̄br̄ et
 serui sumus dnm̄ nr̄i ih̄u xp̄i.
Et dicit ad eos: diuulgāte no-
 bis noīa nr̄a. **E**t respōderūt:
 nos vocamur felix et eusebius.
Leoncius filius leōcī consularis
 dixit et dicit quare cōtra sa-
 lutē rei. pub. et p̄cipū p̄dica-
 tis isaniam? **R**espōdit felix
 p̄br̄ et dixit et nos isaniam non
 p̄dicam? sed p̄dicam sanā atq;
 verā doctrinā. vt timeat̄ d̄s
 et cognoscat: et q̄ si cognosca-
 tis cū potestis vitā eternā cō-
 sequi. **L**eoncius filius leōcī
 consularis dixit ad populū:
 quid vobis videt? **A**lii clama-
 bāt bonā eē doctrinā: alii
 dicebāt nō. sed seducat turbā.
Hoc at̄ eis altercātibus. re-
 dusit eos ī custodia et discesse-
 rūt. **E**t misit ad eos nocte: et
 cepit eos cohortare vt sacri-
 ficaret. **I**lli vero deridētes et
 cōtēnentes clamabāt: gloria
 in excelsis deo. **E**adē nocte p̄ce-
 pit eos capitalē subire s̄niam:
 et corpora ī flūmū iactari.
Qui p̄ flūmū venerūt vsq;
 ad mare: et die iā claro iac-
 tauit illos mare ad littus

iuxta pineta. Et ecce quidam pbr
noie quictus de capua dū
trāsiret ad agrū suū: inuenit
corpora scōrū sine capitibus.
Eū collecta iposuit viliāculo
et duxit ī domū suā: et cepit
curiose querere capita eorū.
Alia autē die et ipā inuenit ille sa
que collegit et iūxit corpori
bus scōs. et sepeliuit iuxta cor
pus cesarij diaconi et marty
ris: sub die. non. nouēbr. vbi
oratiōbus eorū beneficia pres
tantur vsq; ī p̄sentē diē. ad
laudē et gloriā dñi nr̄i ih̄u
xpi. q̄ uiuit et regnat ī secula
seculorū. Amen.

**Explicit passio s̄a cesarij dia
coni et martiris**

**Eodem die passio sc̄i ac ben
tissimi Eustachij marti
ris capti**

¶ In diebus
traiani ipe
ratoris demo
nū p̄ualēte
falacia. erat
quidam m̄gr

militū noie placidus. genere
sc̄dm carnē isignis opibus poll
ens. et cūctos ī honore p̄cellēs:
opperibus vero et iusticia. et
cūctis virtutū erat p̄ditus
meritis. Subueniebat oppre
ssis: patrocinabat̄ grauiatis

in iudicio. Plures etiā a iudi
abus ī iuste dampnatos ope
sua liberabat. nudos veste
bat. Et vt verū dicā cūctis idi
gentib; in vita sua studuit
ministrare. sicut ī actibus
ap̄lōz legitur: ita vt etiā
ī hys tēporibus cornelius
sc̄dō videretur. Habebat vero
et cōiūgē eandē sub demonū
cultura existētē: sed similem
morib; mariti sentēcie. Per
ant̄ eis filij duo quos educa
bat strenue et pati volūtate.
Frat̄ vero nobilis ī iusticia
et potens ī bello: ita vt et ipi
barbari subiugaret̄ ab eo.
Nā et venatorē erat indistis:
oibus diebus. Sed misericors
deus et benignus qui semper
et vbiq; ad se sibi dignos vocat.
bona huius nō desperit opera:
nec voluit benignā et deo dig
nā mētē sine mercede deseri
idolatrie contextā tenebris.
Sed sc̄dm quod scriptū ē quod
ī om̄i gente qui operat̄ iusti
ciā acceptus ē ei: peruenit
ad istū benigna misericordia.
et cū tali saluari voluit m̄
Creūte illo vna die sc̄dm cō
suetudinē ad mōtes venari
cū om̄i exercitū et gloria mag
na. apparuit ei grex teruoz
depassens: et deponēs solito